



19.9.2011

2/2011

KESKI-SUOMEN ELY-KESKUKSEN VESIENHOIDON YHTEISTYÖRYHMÄN KOKOUS

Aika	19.9.2011 klo 13.00 -15.00
Paikka	Keski-Suomen ELY-keskus, Cygnaeuksenkatu 1, Metso-kabinetti
Läsnä	Kari Lehtinen / Keski-Suomen ELY-keskus, Y-vastuualue (phj.) Kimmo Olkio / Keski-Suomen ELY-keskus, Y-vastuualue (siht.) Petri Tuominen / Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy Jaakko Silpola / Turveteollisuusliitto ry Unto Eskelinen / RKTL Pasi Huotari / Jyväskylän kaupunki Jukka Partanen / Joutsan kunta Pirkko Sihvonen / Äänekosken kaupunki Juha Urpilainen / Kinnulan kunta Eija Pohjoinen, UPM-Kymmene Oyj Reima Väливаara / Keski-Suomen liitto Ilpo Pentinpuro / Metsänhoitoyhdistys Keski-Suomi Juhani Paavola / Luonnonsuojeluliitto Keski-Suomen piiri Juha Jämsén / Metsäkeskus Keski-Suomi Pertti Ruuska / MTK Keski-Suomi Vilho Tenhunen / Pihtiputaan kalastusalue Antti Maukonen / Metsähallitus Marja Rankila / Vattenfall Sähkötuotanto Oy Vesa Laitinen, Pro Agria Keski-Suomi Mari Nykänen / Keski-Suomen ELY-keskus, E-vastuualue Marja Vesteri / Keski-Suomen ELY-keskus, E-vastuualue Arja Koistinen / Keski-Suomen ELY-keskus, E-vastuualue Ansa Selänne / Keski-Suomen ELY-keskus, Y-vastuualue Kari Illmer / Keski-Suomen ELY-keskus, Y-vastuualue

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Kari Lehtinen avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi. Hän kertoi avauspuheessaan hallitusohjelman ympäristöasioista. Ohjelmassa mainitaan ELY-keskuksen TASO-hanke, jonka vastuullinen toteuttaja ELY-keskus on. Tällä valtakunnallisella pilottihankkeella mm. halutaan parantaa turvetuotannon ja metsätalouden vesiensuojelun tasoa. Hankkeen budjetti on varmistettu ja TEM:in rahoituskin näyttää toteutuvan. Muita esille tulleita asioita olivat mm. haja-asutusalueiden jätevesineuvonnan tehostami-

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

nen ja yhdyskuntajätevesiin liittyvän kansallisen viemäröintihankkeen valmisteluiden aloittaminen. Ohjelman mukaan vesiensuojelua tullaan myös edistämään TEHO- ja TASO – hankkeiden tuloksia huomioiden.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen (14.4.2011) pöytäkirja hyväksyttiin.

3. Vesienhoidon toimenpiteiden seurantajärjestelmä 2010–2015

Ansa Selänne esitteli ympäristöministeriön asettaman hankeryhmän valmisteleman kulu- van kauden vesienhoidon seurantajärjestelmän (liite 1). Se tuli syyskuun alussa ELY- keskuksen kommenteille. Vastaavasti yhteistyöryhmän jäseniä on pyydetty lähettämään kommenttinsa Ansa Selänteelle tai Kimmo Olkiolle syyskuun 27. päivään mennessä. Kommentit yhdistetään ELY-keskuksessa ja lähetetään sellaisenaan eteenpäin. Helmi- kuussa 2011 seurantajärjestelmän sektorikohtaisista osioista on myös pyydetty yhteistyö- ryhmän jäseniltä sähköpostilla kommentteja.

Toimenpiteiden toteutumisen seurantajärjestelmällä tuotetaan tietoa sekä vesienhoidon kansallisen toteutumisen seurantaan että lakisääteisiä EU-raportointeja varten. Ensimmäi- nen EU:lle tehtävä raportointi on vuoden 2012 lopussa ja toinen vuonna 2015.

Tiedonkeruun kehittämistarpeista keskustelussa esille nousi seuraavanlaisia asioita. Maa- taloudesta MTK:sta todettiin, että tiedon keruu-urakka on suuri ja vaativa työ. Epäilystä herätti työn kustannustehokkuus hyötyyn nähden. Yksi tapa voisi olla seurannan tekemi- nen otannalla. Lisäksi keskusteltiin turvetuotannon tietotarpeesta ja sen toteutumisesta sekä ELY-keskuksen ilmoitettujen HÄLY-tapausten ilmoittamisesta (ei vain lukumäärä). Esimerkkinä hälyistä oli Äänekosken Kuhnamon keski-suuri öljyonnettomuus. Todettiin ilmoituksen voivan käsittävän esimerkiksi lukumäärää ja onnettomuuden suuruutta.

4. Alueellinen toimenpiteiden edistäminen

Ansa Selänne esitteli-Keski-Suomen vesienhoidon toimenpiteiden toteutusta (liite 2). Vesi- en hoitotoimien alueellisen toimeenpanon perustana ovat Kymijoen-Suomenlahden (VHA2) ja Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren (VHA3) vesienhoitosuunnitelmien laatimisen yhteydessä valmistellut Keski-Suomen pinta- ja pohjavesien toimenpideohjel- mat sekä valtakunnallinen toteutusohjelma. Alueellista toteutusta on käsitelty vesienhoi- don yhteistyöryhmässä 9.11.2010 sekä 14.4.2011. Sektorikohtaiset alaryhmät ovat lisäksi osallistuneet valmisteluun. Alueellisessa toteutusohjelmassa käsitellään vesienhoitotoi- menpiteiden toteutuksen aikataulua, rahoitusta sekä vastuutahoja ja toimenpiteiden seu- rannan järjestämistä. Ohjelma käsittää yhdyskuntien, haja-asutuksen, teollisuuden, kalan- kasvatuksen, turvetuotannon, maatalouden, metsätalouden sekä vesistöjen kunnostuksen, säännöstelyn ja rakentamisen osiot.

Kimmo Olkio käsitteli hydrologis-morfologisten toimenpiteiden osion (kunnostus, säännötely ja rakentaminen). Parhaillaan toteutuksessa on kaksi virtavesien kunnostushanketta: Uuraisten ja Saarijärven Isojoki sekä Jyväskylän Saajoki. Vuonna 2012 käynnistyy ainakin Saarijärven Lannejoen kunnostus, minkä lisäksi AVI:ssa on vireillä kaksi muuta vastaavaanlaista hanketta. Kaikkia ohjelmassa esitetyistä toimenpiteistä ei kuitenkaan voida välttämättä toteuttaa esitetyillä aikajaksolla. Siihen voi useimmiten olla syynä rahoituksen puuttuminen.

Kari Illmer esitteli pohjavesien toimenpide-ohjelman (liite 3). Siinä käsitellään Keski-Suomessa sijaitsevat I ja II luokan eurooppanyhteisölliset riskinalaiset pohjavesialueet. Vuoteen 2015 mennessä kuusi pohjavesialuetta saavuttaisi esitetyillä toimenpiteillä hyvän tilan. Vastaavasti 11 vielä vuonna 2015 huonossa tilassa olevaa pohjavesialuetta saavuttaisi hyvän tilan vuoteen 2027 mennessä. Esitettäviä toimenpiteitä ovat suojelusuunnitelmat, niiden päivitykset ja PIMA-kunnostussuunnittelu. Päärahoittajina olisivat kunta tai kunta ja valtio. Esimerkkinä haastavista kohteista mainittiin Jyväskylän Seppälänkangas, jonka pohjavesien tilan parantamiseksi hyvään tilaan tarvitaan aivan uusia näkökulmia. Illmer piti TPO:ta realistisena ja toteutettavana.

Keskustelussa esitettiin mm. seuraavanlaisia näkökantoja:

- TPO on hyvä suunnitelma, mutta miten tiedetään milloin tila muuttuu hyväksi?
- Kustannukset ovat suuria. Loppuun voisi laittaa yhteenvetona lisä- ja nykykäytännön toimenpiteiden kustannukset.
- Maatalouden toimenpiteiden kohdalla voisi laittaa linkin Jyväskylän kotisivuille, joissa on paljon asiaan liittyvää tietoa.
- Metsätalouden toimenpiteiden ilmoitusmenettelyssä pitäisi välttää turhaa byrokrati-aa.

Ansa Selänne kertoi, että vuoden 2012 alusta uuden vesilain voimaantulon myötä on muusta kuin vähäisestä ojituksesta tehtävä ilmoitus ELY-keskukselle kirjallisesti. Vesilain mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä.

5. Valmistautuminen seuraavaan suunnittelukauteen

Kimmo Olkio esitteli vesienhoidon tulevia töitä Keski-Suomen ELY-keskuksessa (liite 4). Käytännön töihin päästään vasta valtakunnallisen ohjeistuksen valmistuttua. Vuonna 2012 keskeisintä työtä ovat pintavesien tyypittelyn, rajausten ja luokittelujen tarkistus sekä pohjavesien tilan arviointi. Suomessa tarkasteluun tulevat kaikki valuma-alueeltaan yli 100 km² laajuiset joet ja yli 1 km² järvet. Aiemmalla ohjelmakaudella Keski-Suomessa toimittiin juuri näin, mikä helpottanee vesienhoidon suunnittelua. Käytännön työn kannalta keskeiset ajankohdat ovat seuraavat:

- 30.11.2011 vesimuodostumien rajaukseen tarkoitettu paikkatietotyökalu valmistuu.
- 30.3.2012 mennessä valmistuvat pintavesien tyypittelyohjeisto, ekologisen ja kemiallisen luokittelun ohjeistot sekä pohjavesien tilanarvio-ohjeisto.

Alustavan luokittelun pitää olla valmista vuoden 2013 tammikuun loppuun mennessä. Vuoden 2012 aineistot otetaan luokitteluun mukaan, mikä biologisen datan (erityisesti pohjajaeläinten) käsittelyn osalta aiheuttanee aikataulusongelmia.

Kesällä 2012 alkaa myös ensimmäinen virallinen kuuleminen. Alustavasti on kaavailtu, että vesienhoitosuunnitelman työohjelma ja keskeiset kysymykset kuulutettaisiin yhdessä. Tästä ei kuitenkaan ole vielä virallista päätöstä.

6. Muut asiat

Yhteistyöryhmän jäsenet voivat antaa toimenpideohjelmasta kommentteja lokakuun alkupuolelle saakka. Ohjelman viimeisin versio lähetetään kaikille, kun tarvittavat muutokset on tehty.

7. Seuraava kokous

Seuraava kokous päätettiin pitää vuoden 2012 helmikuussa.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 15.00.

Muistion laati Kimmo Olkio

Liitteet:

- 1) Vesienhoidon toimenpiteiden seurantajärjestelmä
- 2) Vesienhoidon alueellinen toteutus Keski-Suomessa
- 3) Keski-Suomen maakunnassa sijaitsevat I ja II luokan euroopanyhteisölliset riskinalaiset pohjavesialueet.
- 4) Vesienhoidon tulevia töitä KESELYssä